

Özel Rapor

AFRİN HAREKATI: NEDENLER, HAREKAT ve SONUÇLARI

Ocak 2019

www.21yyte.org

İÇİNDEKİLER

- 4 AFRİN HAREKATI'NIN NEDENLERİ
- 4 OPERASYONUN ANA HATLARI
- 7 İLK SAFHADA ULUSLARARASI DENGELER ve AFRİN OPERASYONU ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ
- 9 İKİNCİ SAFHADAKİ ASKERİ GELİŞMELER (31 Ocak - 14 Şubat)
- 12 BÖLGE ÜLKELERİ ve ULUSLARARASI GÜÇLERİN SURİYE'DEKİ HAMLELERİ
- 18 ÜÇÜNCÜ SAFHA: (15 Şubat-18 Mart 2018)
- 19 BÖLGE ÜLKELERİ ve ULUSLARARASI GÜÇLERİN SURİYE'DEKİ HAMLELERİ
- 21 SONUÇ

KÜNYE OCAK 2018

HAZIRLAYANLAR
21. YÜZYIL TÜRKİYE ENSTİTÜSÜ

GRAFİK TASARIM
NURULLAH ARI

AFRİN OPERASYONU: NEDENLER, HAREKAT VE SONUÇLARI

Afrin Operasyonu, 19 Ocak 2018 günü başlamıştır. ZDH, Fırat Kalkanı Operasyonu'ndan (FKO) sonra Türkiye'nin Suriye'de gerçekleştirdiği 2. sınır ötesi askeri harekat olmuştur. Ortaya çıkışındaki stratejik yaklaşımlar açısından benzerlikler bulunsa da operasyonun zamanlaması, gerçekleştiği uluslararası konjonktür, karşılaşılan düşmanın niteliği, operasyon sahasının coğrafi özelliği gibi faktörler açısından her iki operasyon farklılıklar göstermektedir. Bu raporda, ZDH'nın kısa bir özeti yapılarak elde edilen sonuçlar incelenecektir.

Afrin Operasyonu'nun Nedenleri

Operasyonun iki tür hedefi olduğu söylenebilir: Resmi olarak açıklanan ve resmi açıklamanın dışında gelişmelerden çıkarılan hedefler. ZDH'nin açıklanan hedefleri PKK/YPG terör örgütünün Afrin ve civarından temizlenmesi ve bölgenin Türkiye'ye terör tehdidi yaratmasının engellenmesidir. Bunun yanısıra Operasyonu'nun Afrinle sınırlı kalmayacağı, orta vadede Fırat Nehri'nin batısında kalan Menbiç'e ve uzun vadede Türkiye-Suriye sınırının tamamında Irak'a kadar olan tüm hatta ilerleyeceği belirtilmiştir.

Operasyonun resmi olarak açıklanmayan hedefleri ise ZDH'nin başlamasından kısa bir süre önce yetkililer tarafından dile getirilmeye başlanan fakat genellikle satır arasında kalan iki önemli noktaya bakılarak anlaşılabilir:

1. Afrin bölgesinin terör örgütünden temizlenmesinden sonra bu bölgedeki idarenin Fırat Kalkanı bölgesinde olduğu gibi Türkiye'nin desteğindeki ÖSO grupları ve yerli halkın yönetimine verilmesi ve Türkiye'nin uzantısı olarak bir bölge oluşturulması.
2. İdlib'teki muhaliflerin kontrolündeki bölgeyle birleştirilip Suriye'nin kuzeybatısında rejim etkisinden uzak, birleşik bir muhalif bölgenin kurulması ve mümkünse Esad Yönetimi'ni devirme politikasının bu yolla devam ettirilmesi.

Nitekim, ZDH'nin tamamlanmasından sonra ilki tamamen hayat bulmuş; ikincisi ise birkaç sürdürülmeye çalışılsa da 2018 ortalarında Suriye Ordusu'nun diğer muhalif bölgeleri kontrol etmesinden sonra İdlib'e yönelmesiyle tersine dönmüştür.

Operasyonun Ana Hatları

ZDH kendi içinde temelde üç ana bölüme ayrılabilir: İlk 12 günlük başlangıç safhası, 31 Ocak'tan itibaren başlayan yavaş ilerleme safhası ve 15 Şubat'tan sonra devam eden ve hızla sona eren safha.

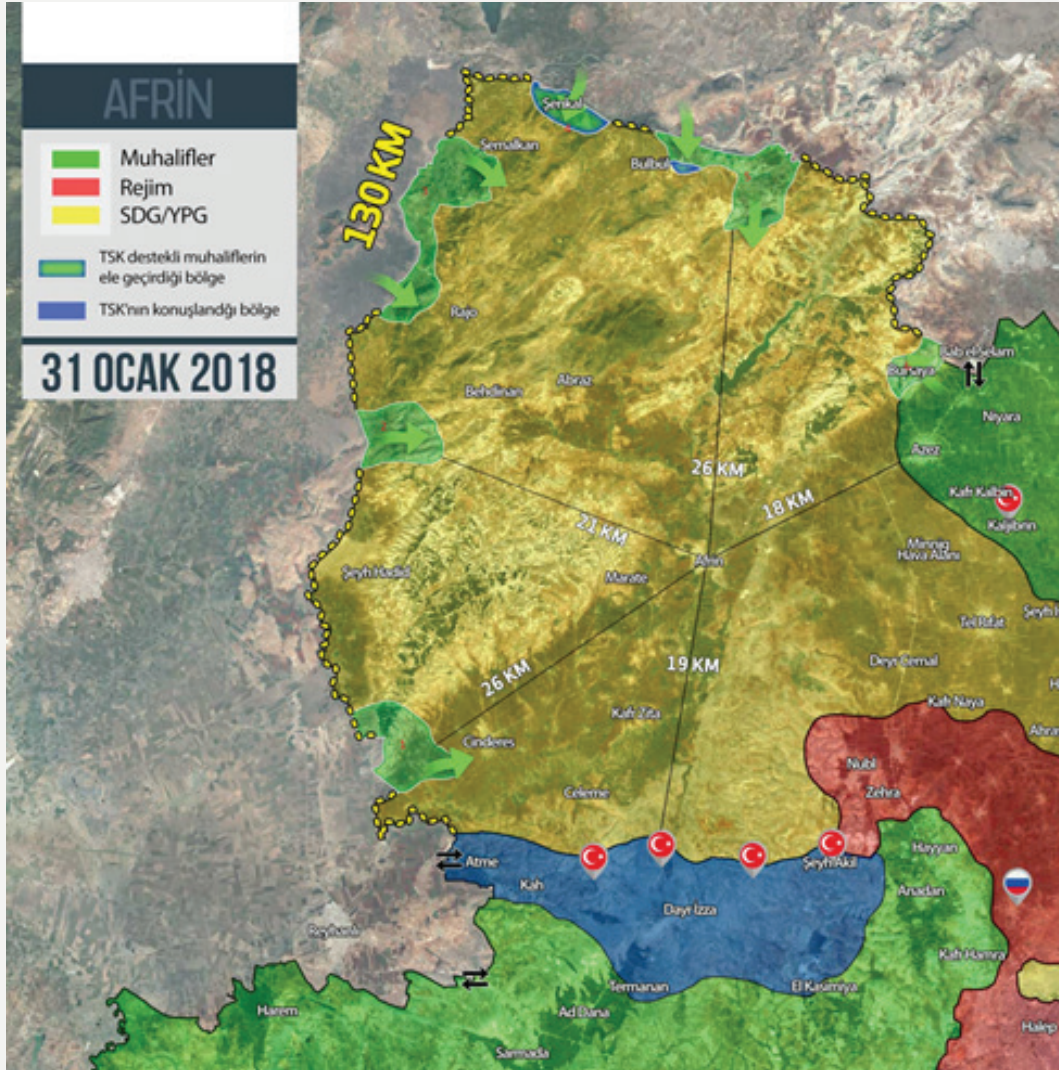
Operasyonun Başlangıç Safhası (19-31 Ocak 2018)

Operasyon bu aşamada temelde kırsal alandaki çatışmalar çerçevesinde cereyan etmiştir. Operasyonun ilk gününde gerçekleştirilen hava akınları dışarıda tutulduğunda çatışmalar kırsal alanda yoğunlaşmıştır. Zaman zaman Afrin ilçe merkezi ve bazı kasabalara yakın kritik bölgelere hava akınları ve topçu/roket

atışları bulunmasına rağmen halihazırdaki çatışmaların çok büyük bir kısmı üç ana cephede gerçekleşen kırsal alan muharebelerinden ibarettir. Bu cepheler ana hatlarıyla şöyledir:

A. Batı Cephesi:

1. Cin Deresi Cephesi: Hatay'ın Reyhanlı ilçesinin doğusunda kalan Cin Deresi çevresi tepelik ve dağlık bir bölge olmasına rağmen ovaya kurulmuş bir kasabadır. Cin Deresi, PKK'nın Suriye'de ilk örgütlendiği yerlerden birisidir ve Suriyeli PKKlılar arasında Cin Deresi bölgesinden gelenlerin sayısı epey yüksektir. İlk etapta Reyhanlı'ya atılan roketlerin büyük kısmı bu bölgeden ateşlenmektedir. Bu cephede TSK'nın yanında savaşan grupların önemli bir kısmı İdlib bölgesinden gelen Suriyeli gruplar olmuştur.

(Kaynak Suriye Gündemi web sitesi)

2. Şeyh Hadid: Şeyh Hadid, Hatay ilinin Kırkhan ve Hassa ilçeleri arasında bulunan bir bölgedir. Bölgedeki yerleşim çok büyük olmamasına rağmen coğrafi yapısının dağlık olması nedeniyle zor ilerleme gerçekleşmiştir. Bu cephede de TSK'nın yanısıra büyük ölçüde İdlib'ten ÖSO grupları bulunmaktadır.

3. Raco Cephesi: Bölgedeki en kritik yerleşim yeri olan Raco kasabasından adını alan cephe ilk safhada en çetin çatışmalara sahne olan yerlerden birisidir. Kırkhan'a atılan roketlerin büyük kısmı buradan ateşlenmektedir. Raco kasabasının ele geçirilmesi halinde bölgedeki direnişin ciddi ölçüde kırılacağı değerlendirildiğinden bu bölgeye ciddi önem verilmektedir. Batı Cephesi'nde en önemli ilerlemeler bu hatta sağlanmıştır.

B. Kuzey Cephesi:

Bu cephe Hatay'ın Hassa ilçesinden Kilis sınırına kadar uzanan bölgedir. Bu bölge özellikle Kilis'e atılan roketlerin engellenmesi açısından önemlidir. Sınırın öte yanında bazı bölgeler düzlük olmasına rağmen özellikle Bülbül nahiyesi civarı kötü ve zor arazi koşullarına sahiptir.

4. Şeran Cephesi: Operasyonun ilk aşamasında tali önemde olan ancak operasyonun ilerleyen safhalarında Bülbül ve Raco arasındaki bölgeyi birleştirmek açısından önem arz etmektedir. Bu nedenle bölgede büyük bir güç bulunmamaktadır. Daha çok tali operasyonlar yapılmıştır.

5. Bülbül Cephesi: Kuzey cephesinin en önemli bölgesi burasıdır. Bülbül nahiyesinin civarı yüksek tepelerle çevrilidir. İçerideki nüfus genellikle PKK'ya yakındır. Bu nedenle, nahiyeye girmeden önce çevresindeki köylerin kontrol altına alınması hedeflenmektedir. Ayrıca Burseya Dağı'nda yoğunlaşan doğu cephesi ile birleşince kuzey hattını tamamen kontrol altına alabilecektir.

C. Doğu Cephesi:

Doğu Cephesi, ilk safhada Burseya Dağı ile sınırlı kalmıştır. Düz ova olmasına rağmen Tel Rifat kasabası civarına yönelik bir askeri hareket yapılmamıştır.

6. Burseya Dağı: Yaklaşık 840 metre rakımlı olan tepe PKK'nın cephaneliğini barındırması ve Azez üzerinde stratejik baskı oluşturmaya nedeniyle çok önemlidir.

İlk Safhada Uluslararası Dengeler ve Afrin Operasyonu Üzerindeki Etkileri

ABD: ABD'nin ZDH'den koşlanmadığı ve desteklemediği ilk andan itibaren belli olmuştur. Ancak, ABD için asıl kritik olan Türkiye'nin Fırat'ın doğusuna yönelmesidir. ABD önceliği büyük kısmı Fırat'ın nehrinin doğusunda kalan ve Menbiç, Rakka ve Deir Ez Zor'un kuzeyinde kalan bölgededir. ABD, bu bölgede YPG'ye askeri eğitim vermeye devam etmektedir. Ayrıca bilinen 12 irili ufaklı üssü bulunmaktadır.

Bu nedenle, ABD, Türkiye'yi Afrin'de mümkün olduğunca meşgul edip, yıpratmaya çalışırken YPG'ye olan desteğini kesmeme pozisyonu almıştır. Üstelik, Rusya'nın Türkiye'ye verdiği desteği YPG'ye karşı bir koz olarak kullanıp kendisine daha yakın hale getirmektedir. ABD, YPG'nin Afrin'i kaybetmesiyle bazı sorunlar yaşayacak olsa da bu kayıp onun için stratejik önem taşımamaktadır. Ancak, PYD'nin Afrin'den kısa sürede çekilmesi Türkiye açısından bir zafer havası yaratabileceğinden PYD'nin Afrin'i rejime terketmesine sıcak bakmamaktadır. İlk etapta bölge devletleri dikkate alındığında bu süreçten en az zararlı çıkan devlet ABD'dir. Kayıpları taktik seviyede ve sınırlıdır.

Rusya: Rusya, operasyona destek vererek Türkiye'ye karşı birden fazla hamle yapmıştır. Rusya'nın temel kazancı Türkiye'yi gittikçe İdlib bataklığına çekmektir. YPG'yle mücadele çerçevesinde bölgenin kuzeyine konuşlanan Türkiye, Operasyon başladıktan sonra Rusya'nın yaptığı baskılarla İdlib'e asker konuşlandırma sürecini hızlandırmak zorunda kalmıştır.

Rusya ilk etapta Türkiye'nin operasyonu yürütme biçimine karışmamaktadır. Ancak, Rus siyasi kaynakları PKK'nın propagandasında olduğu gibi Türkiye'nin zayıf kaldığına, ordunun başarısız olduğuna ve TSK'nin sivilleri öldürdüğüne dair bir propaganda yapmaktadır. Özetle, Rusya'nın Operasyon konusundaki beklentileri şöyle özetlenebilir:

1. Türk-Amerikan ilişkilerini PYD/YPG üzerinden daha büyük bir krize sokmak
2. Soçi ve Astana süreçlerindeki girişimlerini devam ettirebilmek için Türkiye'yi destek vermek zorunda bırakmak
3. Muhaliflerin gücünü bölerek İdlib'te ilerlemek ve bölgenin muhaliflerden arındırılmasını sağlamak
4. PYD'yi ABD'yle geliştirdiği ilişkiden dolayı cezalandırmak; ancak onu birşey elde etmek istiyorsa Moskova'ya yaklaşmak zorunda olduğuna ikna etmek

İran: İran, ABD'nin PYD'yi kullanarak kendisine karşı uzun vadede bir operasyon sahası bulmak istediğinin farkındadır. Suriye'nin kuzeyinde PYD kontrolündeki alan kısa vadede ABD'nin bölgeye yerleşmesine olanak sağlayacak, uzun vadede Türkiye kadar İran'ın Suriye ve Irak'taki etkinliğine ve vekil olarak kullandığı güçlere karşı PKK'yi vekil olarak kullanmasını sağlayacaktır. Bu nedenle, İran, PYD/PKK-ABD ilişkisinden tehdit algılamaktadır. Fakat, bu İran için uzun vadede bir tehdit olarak görülmektedir. İran için kısa vadede daha ciddi olan tehdit Suriye'deki rejim üzerindeki Sünni Arap baskısının ortadan kaldırılmasıdır. Aynı Irak'ta olduğu gibi İran, Türkiye'yi Sünni Arapların ve bazı Kürt grupların hamisi olarak görmektedir.

Kürtler üzerinde bir güç mücadelesi yaşandığı gibi Sünni Arapların devre dışı kalması İran'ın politikasının en önemli boyutlarından birisidir. Bu bağlamda Türkiye ve İran'ın bazı stratejik olarak aynı düzlemde olduğu söylenemez. Bu nedenle, İran'ın Zeytin Dalı Operasyonu'na destek vermediği görülmektedir. İran'ın karşı çıkışı hem ilgili yetkililerin açıklamalarında hem de sahada PKK/YPG'ye verdiği dolaylı destekte görülebilir. Afrin'e güneyden giden yolun en kritik bölgesi İran yanlısı grupların elindedir. İran'ın izni ve desteği olmaksızın Afrin'e PYD'nin diğer kontrol ettiği bölgelerden destek gitmesi imkansızdır. Aynı zamanda İdlib'teki Türk askeri konvoyuna gerçekleştirilen bombalı PKK saldırısı da İran destekli milislerin bulunduğu bölgeden başlamış ve sonuçta gerçekleşen ve 1 Türk sivilin şehit olmasına ve 1i asker 2 kişinin yaralanmasına neden olan saldırı da İran ve Şam destekli grupların bulunduğu bölgeden geçerek gerçekleşmiştir. Özetle, İran'ın Türkiye'nin Afrin Operasyonu'nu zorlaştırmak, zamana yaymak ve sonunda rejimin başarısı ve Türkiye'nin Sünni Araplar üzerindeki etkisinin sona ermesini hedeflediği söylenebilir.

Şam Yönetimi/Suriye Hükümeti:

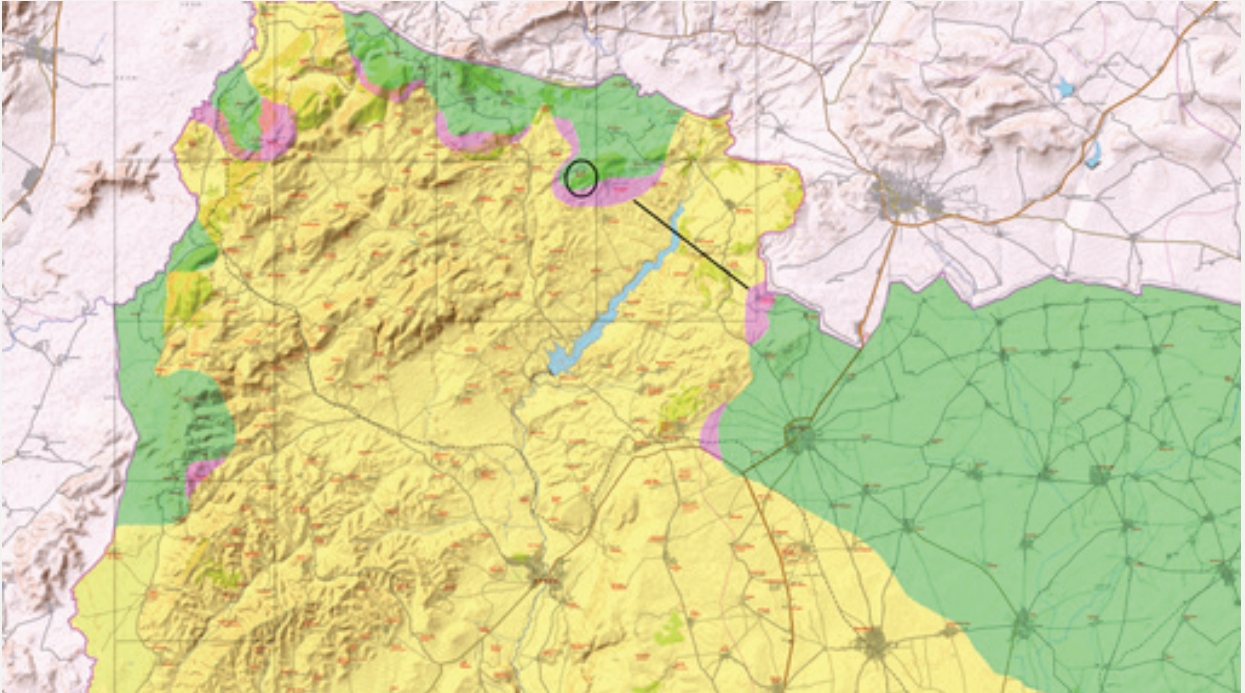
Suriye Hükümeti ilk etapta süreçten en karlı çıkan taraf olmuştur. İdlib'teki ilerlemesi muhaliflerin gösterdiği askeri dirençle durdurulan Suriye Ordusu, bu bölgedeki muhalif grupların çekilerek ZDH'ye katılmasıyla rahatlamış İdlib'te askeri önemi yüksek Ebu Zuhur Havaalanı ve civarını kontrol altına almayı başarmıştır. ZDH'nin başlamamış olması halinde bu grupların bölgede kalarak Suriye Ordusu'nun ilerlemesine engel olacağı kesindir.

Bunun yanı sıra rejim, PYD'nin zayıflamasının sonucu olarak Afrin bölgesine ilerleme ve hatta Suriye'nin kuzeydoğusundaki petrol yataklarının denetimini ele geçirme olanağına sahip olabilecektir. Fırat Kalkanı'nda olduğu gibi Türkiye'nin yürüttüğü operasyonlardan kar sağlamayı amaçlayan Şam Yönetimi Afrin Operasyonu'nda aynı şekilde kar sağlamayı amaçlamaktadır.

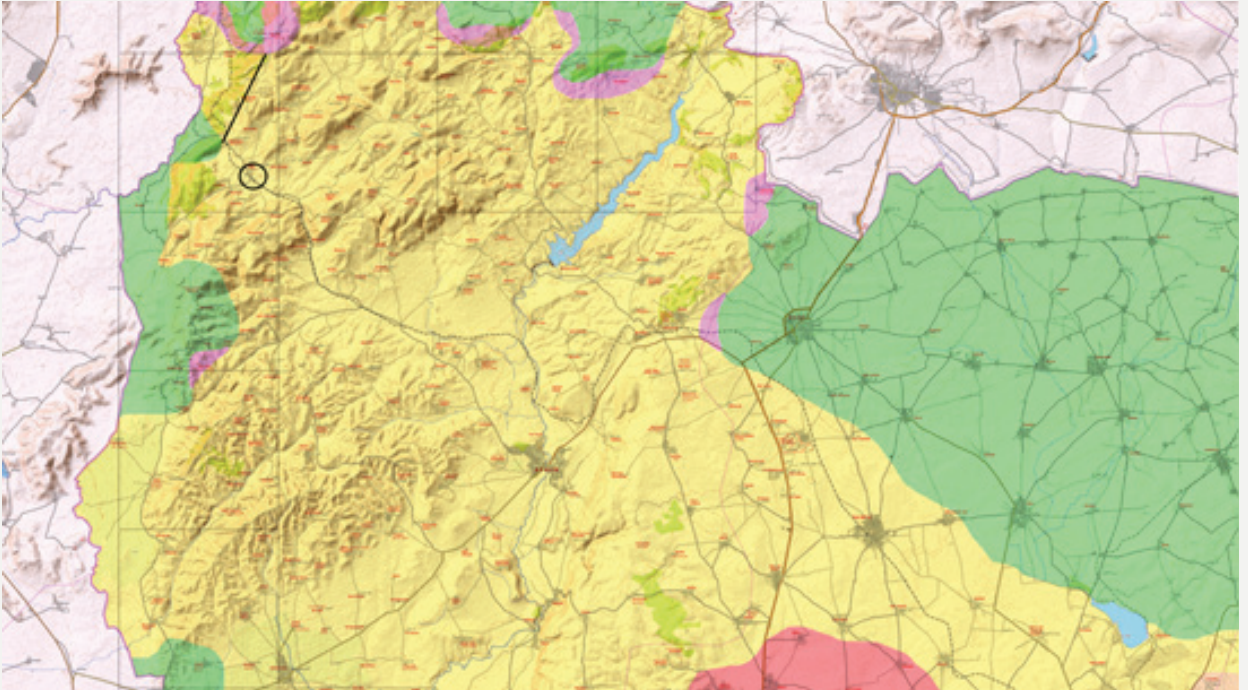
İkinci Safhadaki Askeri Gelişmeler (31 Ocak – 14 Şubat)

Kırsal alandaki çatışmalar saha şartlarına bağlı olarak değişkenlik göstermekle birlikte operasyonun başlangıcının aksine batı ve güney batı cephesinde yoğunlaşmıştır. İlk 12 günlük dönemde çatışma yoğunlukla Afrin'in doğu ve kuzeydoğusundaki bölgede kalan Burseyâ Dağı, kuzeyinde bulunan Bülbül köyü ve kuzeybatıdaki Şengal ve Adamanlı (kuzey Raco) arasında yoğunlaşmasına rağmen buradaki hedeflere ulaşılmasının ardından Operasyonun yönü ağırlıklı olarak batı cephesine dönmüştür. Çatışmaların yoğunlaştığı bölgeler ve taktik olarak ön plana çıkan alanlardaki gelişmeler şöyle özetlenebilir:

- a. Bülbül ile Burseyâ Dağı arasındaki bağlantıyı sağlamak amacıyla Bülbül'ün güneydoğusundan itibaren görelî olarak kolay bir arazide ilerleme kaydedilmiştir. Bu alanın kontrol altına alınması halinde PKK'nın sınır bölgelerinden en azından kısmi olarak uzaklaştırılması planlanmaktadır. Ancak aşağıdaki haritada bulunan ve siyah ile yuvarlak içine alınan Şeyh Horoz tepesi ve civarı zorlu bir arazi olduğundan bu bölgede PKK, TSK ve ÖSO'ya saldırılar düzenlemiş zırhlı araç kaybına neden olmuştur

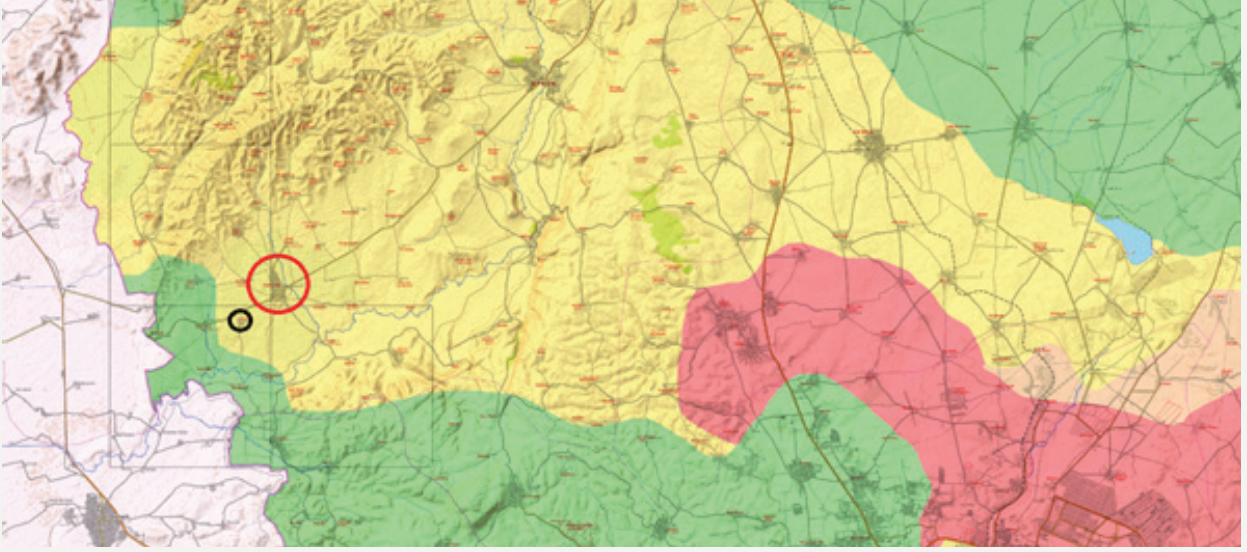

b. Kuzey ve güneybatıdan Raco'ya ilerleme gerçekleşmiş ve bu aşamada en çok köy bu bölgede ele geçirilmiştir. Aşağıdaki haritada batı cephesinde görülen ve merkezi Şeyh El Hadid olan bölgede kuzeye doğru ilerleme ile Raco'nun kuzeyinden yapılan ilerlemenin Raco'da birleşmesinin planlandığı görülmüştür. Bununla birlikte, Raco civarında üst üste verilen şehitler nedeniyle bu cephede yavaşlama yaşanmıştır. Bu nedenle Bülbül-Burseye arasında kalan bölgedeki hatları birleştirme çabasının bu bölgede aşağıda çizilen harita doğrultusunda yaşanması beklenebilir. (aşağıda siyah yuvarlak ile işaretlenen yer Raco'dur)

c. İkinci safhanın en kritik cephelerinden birisi güneybatıda bulunan ve Afrin ilçesi sınırlarındaki en büyük yerleşimlerin başında gelen Cin Deresi'nde yaşanmıştır. TSK'nın İdlib'in kuzeyinde bulunan gözlem noktalarının menziline bulunan bu bölgede asıl ilerleme 8 Şubat gece yarısı Suriye hava sahasının Türkiye'ye yeniden açılmasıyla başlamıştır. Aslında 4 Şubat'ta İdlib'ten gelen Feylak El Şam, Ceyş El Nasr, 23. Tümen, Nureddin Zengi gibi grupların bu bölgede devreye girmesiyle birlikte Cin Deresi'nde daha erken bir ilerleme planlanıyordu. Fakat, birgün önce İdlib'te bir Rus savaş uçağının düşürülmesi beklenen ilerlemeyi 4 gün durdurdu. Hava operasyonlarıyla destek geldikten sonra Cin Deresi'nde önemli ilerlemeler sağlandı. 8 Şubat'ta hava sahası açıldıktan sonra 9 Şubat'tan itibaren dağlık bir arazi olan bölgede hızla ilerleme sağlandı. 13 Şubat'ta Arçalı köyünün ele geçirilmesiyle birlikte TSK ve ÖSO güneybatı istikametinden Cin

Deresi'nin dış mahallelerine dayanmıştır. Cin Deresi'nin civarında asıl dağlık olan arazi güneyden aşılıp düzlüğe inilmiştir. Ancak kuzeydeki tepelikler PKK'nın elindedir. Bölgeden gelen video görüntüleri bölgeye meskun mahal muharebelerinde kullanılacak birliklerin aktarıldığını göstermektedir. Bu nedenle, TSK'nın bu bölgede ilk gerçek kent/kasaba direnişiyle karşı karşıya olacağını düşündüğünü göstermektedir. Aşağıdaki haritada siyah yuvarlak ile belirlenen köy Cin Deresi'nin dışındaki son önemli köy olan Arçalı'yı kırmızı yuvarlak ise Cin Deresi'ni göstermektedir.

d. TSK farklı bölgelerden Afrin'e asker kaydırmaya devam etmiştir. Basına yansıyan bilgilere göre bu birliklerin içinde bazı komando taburları olmakla birlikte, Polis Özel Harekat ve Jandarma Özel Harekat Birlikleri'nin de bölgeye sevk edildiği anlaşılmaktadır. Aynı zamanda cephelerdeki ÖSO birliklerinin sayısında da artış gözlemlenmektedir. Fırat Kalkanı bölgesinde bulunan ve sayıları 3000'i geçen Şam Cephesi'nin sonunda çatışmaya dahil olduğu ancak elindeki gücün küçük bir kısmını kullandığı anlaşılmaktadır. Benzer bir biçimde geçmişte Hamza Tugayı'nın çatışmalara aktif olarak dahil olduğu gözlemlenmiştir. Örneğin, Şeyh Horuz bölgesindeki çatışmada Hamza Tugayı'nın askerlerinin bulunduğu dair fotolar gözlemlenmeye başlamıştır. bunların dahil olmasıyla kuzeyde ilerleme sağlanması mümkün olabilmiştir.

Bir diğer ÖSO artışı İdlib bölgesinden gerçekleşmiştir. Sayıları kesin olmamakla birlikte birkaç yüz olarak ifade edilebilecek ÖSO ve diğer silahlı muhaliflerin Cin Deresi'nde devreye girdiği görülmüştür.

Özetle, cephedeki ÖSO sayısının 7 bin (7000) civarında olduğu, geride nöbette bekleyenler ve cephe gerisinde hazır tutulanlarla birlikte bu sayının 12 bine (12000) ulaştığı görülmektedir. Son olarak, bu safhada operasyonun ilk günlerinin aksine Fırat Kalkanı'ndaki yöntemle dönüldüğünü, bu çerçevede hava akınlarından sonra ÖSO'nun ilerlemesi şeklinde olan yöntemin yerini; hava akınlarından sonra TSK'nın ilerlemesine bıraktığını, ÖSO'nun onları izlemesine dönüştüğü görülmektedir.

Bunun en önemli nedenleri

- Bazı ÖSO militanlarının (genelleştirilemese bile bazı bölgelerde görülmüştür) bazı bölgelerde sert çatışmalardan kaçması (hepsi değil bazı birlikler)
- Ele geçirdikleri yerlerde yağma ve hırsızlık olayları gibi olaylara karışmaları nedeniyle ÖSO'nun yerel halkın tepkisini çekmeleri
- Bazı ÖSO birliklerinin çatışmalardaki isteksizliği olarak sıralanabilir.

Bölge Ülkeleri ve Uluslararası Güçlerin Suriye'deki Hamleleri

Suriye'de yer etkin olan tüm bölgesel ve uluslararası güçler Afrin Operasyonu'yla yakından ilgilenmektedir. Bu çerçevede kritik devletlerin konumları şöyle tanımlanabilir:

ABD: ABD'nin 2. safhada verdiği mesajların ve uyguladığı politikaların 2 önemli örneği olduğu söylenebilir:

- Küçük hamlelerle kritik adımlar atabileceğini göstermiştir:
- Rusya'ya Esad'ı devirme amacı taşımadığını ancak kendi etkinlik alanını kurmaktan vazgeçmeyeceğini göstermiştir:

Küçük hamlelerle kritik adımlar atabileceğini göstermiştir:

Geçen iki hafta içinde ABD'nin iki hamlesi çok kritik olmuştur: Bunlardan birincisi Fırat'ın doğusunda kalan bölgede YPG'nin eksiklerini tamamlarken bir yandan buradaki militanların Afrin'e geçmesine olanak tanımıştır. Her ne kadar yolu açık tutan İran ve rejim olsa da, ABDli yetkililerin açıklamalarından da anlaşılacağı

gibi YPG militanlarının Afrin'e gidişine göz yumulmuş/izin verilmiş ya da serbest bırakılmıştır. Bu durum ABD'nin hiçbir şey yapmadan dahi Afrin operasyonunu etkileyebileceğini göstermiştir. İkincisi ve daha önemlisi ise 3 Şubat'ta Rus Uçağı'nın İdlib'te düşürülmesidir. Uçak düşürülür düşürülmez olayı Ceyş El Nasr adında ÖSO'ya bağlı ve geçmişte eğitim donatı projesinden destek alan laik Arap milliyetçisi bir grup üstlenmiştir. İlk videoyu bu örgüt yayınlamış, daha sonra ölen Rus pilotun görüntülerini yaymış, son olarak da pilotun cesedini teslim etmiştir. Bu örgüt ABD'ye hala bağlarını koruyan bir örgüttür. Ancak ilginç bir biçimde olayı Heyet Tahrir Şam üstlenmiştir. Örgüt bunu bir propaganda aracına çevirmiştir. Bununla birlikte, internetteki yazılı beyanının dışında bu eylemi HTŞ'nin gerçekleştirdiğine dair hiçbir kanıt yoktur. Bu tür bir saldırıyı yapmaya teşvik edebilecek yegane ülke ABD'dir. Nitekim, Rusya'nın Suriye havasahasını kapatmasıyla birlikte Operasyon en az 4 gün sekteye uğramıştır.

Rusya'ya Esad'ı devirme amacı taşımadığını ancak kendi etkinlik alanını kurmaktan vazgeçmeyeceğini göstermiştir:

13 Şubat tarihli DNA Raporu'nda ve geçtiğimiz günlerdeki tüm Amerikan askeri ve sivil yetkililerinin açıklamalarında ABD'nin Şam'ı devirme çabasını sonlandırdığı ancak kendisine ait bir etkinlik alanı kurma niyetinde olduğunu göstermektedir. ABD, YPG'yi IŞİD ile mücadele ya da diğer radikal gruplar bağlamında değil bölgede kendi etkisi sahasını genişletme aracı olarak görmektedir. Bu nedenle ABD açısından YPG/PKK Fırat'ın Doğusu'nda inşa edilen yeni bir Kuzey Irak'tır. 19 Aralık 2017'de Temsilciler Meclisi'nde çıkarılan aynı zamanda "No Assistance for Assad Act" olarak da bilinen 4681 sayılı yasa ile Suriye'de hükümet güçleri veya hükümetle işbirliği yapan güçlerin kontrol ettiği alanlar dışındaki yerlere yardım yapılması karara bağlanmaktadır. Bu durumda Suriye'de hükümetin kontrol etmediği yerler İdlib, Fırat Kalkanı ve YPG alanıdır. Dolayısıyla, ABD'nin kısa vadede bu bölgede ekonomik yardımlara başvuracağı anlaşılmaktadır.

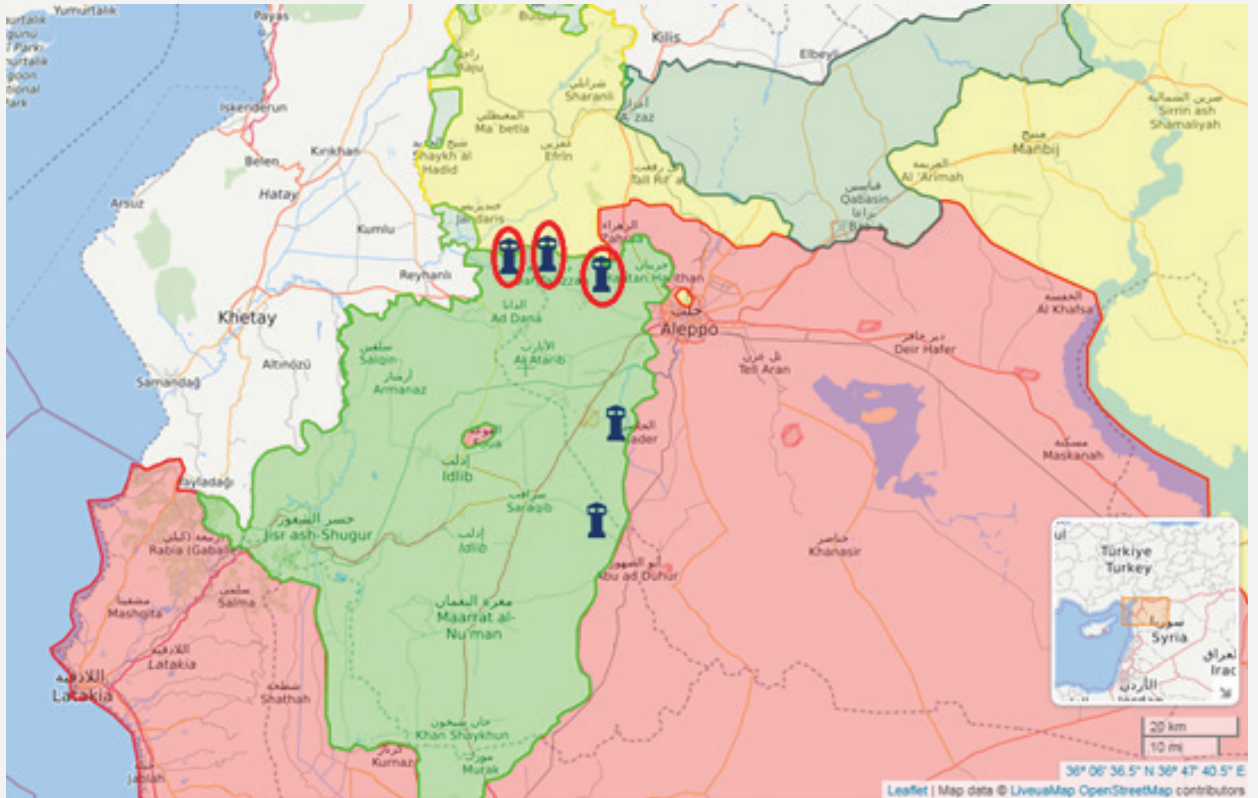
Ancak, ABD'nin bu bölgeye askeri ve ekonomik destek verdiği kadar siyasi destek verme evresine geçmiştir. Nitekim, 2019 yılı için yapılan Savunma Bakanlığı bütçesinde eğitim donatı faaliyetlerine ayrılan 300 milyon dolar ve sınır güvenliği faaliyetlerine ayrılan 250 milyon dolar ile ABD bölgede kalıcı olduğunu bir kez daha göstermiştir. Bu açıklamaların ardından Rus uzmanlar da ABD'nin Kürtlerle birlikte Suriye'de bazı planları olduğunu ama Kürtlerin bölücü faaliyetlerinin engelleneceğini söyleyerek durumun altını çizmişlerdir. Özetle, ABD'nin çizgisini, Fırat'ın doğusuna geçemezsiniz; Afrin'de sizi durduramam ama Menbiç'e gelmenizi engellerim ve siz diğer çatışmalarla uğraşın ben kendi egemenlik sahamı inşa ediyorum olarak tanımlanması mümkündür.

Rusya: Rusya, bu aşamada Operasyona desteğini sürdürürken Türkiye'yi daha fazla tavize itmektedir. Bu doğrultuda ortaya çıkan fırsatları 3 şekilde değerlendirdiği söylenebilir

- a. İdlib'teki çatışmayı azaltma bölgesine Türkiye'nin asker sokmasını ve üs inşa etmesini hızlandırmak
- b. Operasyonun askerini hızının ayarını belirlemek
- c. Rejimin etki sahasını genişletmek

a. İdlib'teki çatışmayı azaltma bölgesine Türkiye'nin asker sokmasını ve üs inşa etmesini hızlandırmak:

Türkiye-Rusya-İran arasında Çatışmaları Azaltma bölgelerinin oluşturulmasına ilişkin anlaşmalar Ekim ayında tamamlanmıştır. Bu tarihten sonra Türkiye İdlib'in kuzeyinde Afrin'i çevirecek şekilde üs bölgeleri inşa etmeye başlamıştır. Zeytin Dalı Operasyonu başlayıncaya kadar Türkiye toplamda 3 üs inşa etmiştir. (Kırmızı ile yuvarlak altına alınanlar)

Başlangıçta oluşturulan bu üsler olası bir Afrin Operasyonu için inşa edilmiştir. Ancak, Rusya bu gözlem noktalarını daha güneye doğru konuşlandırıp Türkiye'yi İdlib'te tam bir sorumluluk altına sokmaya çalışmaktadır. Böylece, Türkiye'yi ÖSO'yu rejime saldırmaktan alıkoymaya yöneltilmektedir.

Operasyon başladıktan sonra Rusya Türkiye'ye yaptığı baskıyla 2 yeni üs sahası kurdu muştur. (yuvarlak içinde olmayanlar) 3 Şubat'ta Rus uçağının düşürülmesinden sonra Rusya Türkiye'ye yaptığı baskıyı artırmıştır. Akabinde diğer üslerin de yapılması zorunlu hale getirilmiştir. Kamuoyuna açıklanmamasına rağmen toplamda 12 üs kurulması planlanmıştır.

Rusya, Türkiye'yi İdlib'in en derin noktalarına kadar inmeye ve bu bölgelerde muhaliflerin rejime saldırmasını gerçekten engellemeye odaklanmaya zorlamaktadır. Bu dönemde Suriye Ordusu'nun konuşlandığı İdlib'in doğu hattında operasyonlarını durdurduğu ve en doğuya Deir Ez Zor'a yöneldiği görülmektedir. Bu durum, Rusya'nın İdlib'te Türkiye ve Suriye'yi çatışmadan uzak ancak karşılıklı gerginlik dozu yüksek bir cephe ortaklığına ittiğini göstermektedir.

Rusya, İdlib'te biriken ve yenilmesi için çok büyük güç gerektiren çoğu cihatçı silahlı gruplara şimdi yönelmektense bunların sorumluluğunu Türkiye'ye yıkarak hem Türkiye ile cihatçı gruplar arasında hem muhalifler ile cihatçı grupların arasında hem de cihatçıların kendi aralarında ayrılık yaşamasına neden olmaya çalışmaktadır. Böylece Suriye Hükümeti'ne yönelik muhaliflerin yaratabileceği tehdidi a. hayati seviyeden katlanılabilir seviyeye indirebilecek b. Uzun vadede İdlib'e yönelik bombalamalarıyla içeride sıkışanları zayıflatabilecek c. Türkiye'ye karşı sahada tepki doğmasına neden olabilecektir.

b. Operasyonun askerini hızının ayarını belirlemek:

Rusya, açıkça Operasyonun hızını belirlemektedir. İdlib'te uçağın düşürülmesinden sonra hava sahasının kapatılması ve sonrasında tekrar açılması buna en önemli örnektir. Ayrıca, rejim ve İran'ın hamlelerine karşı çıkmamakta, Türkiye'yi zorlamak için yaptıkları hamleleri engellemektedir. ABD'nin Deir Ez Zor'daki Rus ve Suriye askerlerini vurması sonucunda Rusya, Türk uçaklarına Suriye hava sahasının yeniden açılmasını sağlamak zorunda kalmıştır. Çünkü, YPG'yi Afrin, Deir Ez Zor'daki petrol kuyuları ve güneyde IŞİD'e karşı 3 ayrı cephede savaşmaya zorlayacak ABD'yi zor durumda bırakmak istemektedir.

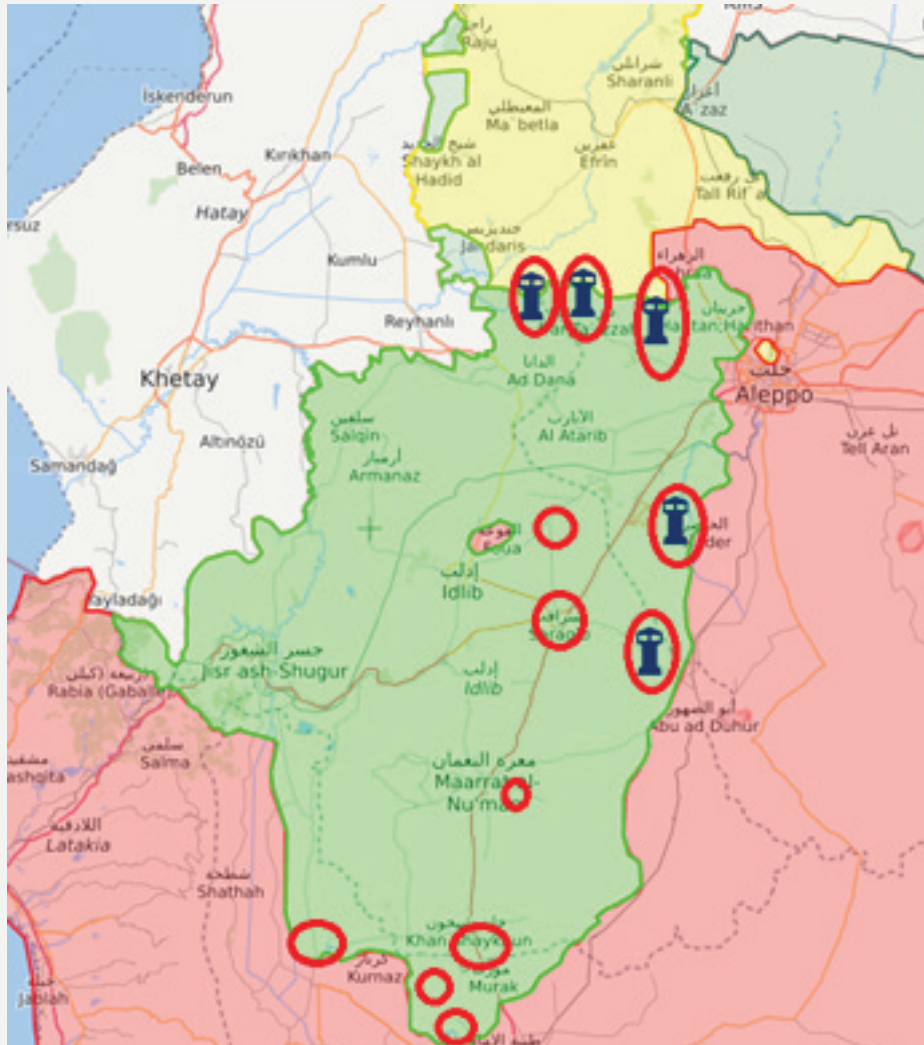
c. Rejimin etki sahasını genişletmek

Rusya'nın Suriye'deki etki sahasının genişletmesinin temel yolu Esad Yönetimi'nin güçlenmesi ve kontrol sahasını artırmasıdır. Bu durum her alanda görülebilir. Örneğin, Afrin Operasyonu'nu kullanarak İdlib'te rejimin kontrol sahasını genişletmiş; önce muhalifler ve El Kaide'nin sonra da IŞİD'in kontrol ettiği alanların rejim tarafından ele geçirilmesini sağlamıştır. Böylece 20 günden az bir süre içinde İdlib'te muhaliflerin kontrol ettiği bölgenin yaklaşık %15'inin yeniden kontrol altına alınmasını sağlamıştır. Benzer bir biçimde Türkiye ile YPG arasındaki çatışmalar yoğunlaşırken ve Türkiye'nin Menbiç konusundaki açıklamaları nedeniyle YPG Deir Ez Zor'dan Menbiç'e çok sayıda militan kaydırmak zorunda kalırken, YPG'nin militan çektiği bölgelerdeki petrol sahalarına Suriye Ordusu'nun saldırmasını sağlamıştır.

İran: İran, Zeytin Dalı Operasyonu'na en ciddi karşı çıkışı sergileyen bölge ülkesidir. Bunun bir kaç nedeni vardır:

a. Öncelikle İran, Türkiye'nin Sünni Araplar üzerinde etkisi sahasını genişletmesini bölgesel güç dengesi açısından büyük bir tehdit olarak görmektedir. Her ne kadar PYD'nin ABD'yle ilişkisinden tehdit algılasa da Türkiye'nin Sünni Araplar üzerindeki etkinliği daha büyük bir sorundur. Çünkü, İran'ın 2003 sonrası Ortadoğu'daki etkinliğinin en önemli aracı başta Şii gruplar olmak üzere sahada yerel müttefikleriyle kurmuş olduğu ilişkidir. Dolayısıyla İdlib'ten başlayıp Cerablus'a kadar ulaşan bir Sünni bölge kurulması İran için sadece Esad yönetimin devrilmesi bağlamında değil Türkiye'nin Sünni Araplarla farklı bir ilişki geliştirmesi bağlamında da stratejik bir sorundur. Bununla birlikte 5 Şubat tarihinde İran yanlısı milislerin TSK'ya saldırması sadece bununla bağlantılı değildir. Aşağıdaki haritada görülebileceği gibi İran için İdlib'te kalan son kritik bölge Fua ve Kafarya köyleridir. Bölgede kuşatma altında kalan son 2 Şii köyü olan bu köy uzun bir süredir tahkim edilmiştir. Havadan gönderilen silah ve mühimmat ile eğitilmiş ve donatılmış olan 5000 kadar milisin bu iki köyde bulunduğu bilinmektedir. İran, uzun süredir buraya ulaşmayı ve bölgedeki milis güçlerine takviye yapmayı hedeflemektedir. Bununla birlikte haritada görüleceği gibi İran yanlısı milislerin hakim olduğu El Hader'in doğusu ile bahis konusu olan (yeşilin içindeki pembe) iki köy arasında Türkiye iki tane gözlem noktası kurmaktadır. Bu gözlem noktalarının kurulmasıyla İran'ın bu köylere ulaşması imkansız hale gelecektir. Bu nedenle İran, bölgedeki Türk askeri varlığını taciz etmeye ve karışıklık yaratmaya çalışmaktadır. 5 Şubat'ta 1 askerimizin şehit olmasına 1'inin yaralanmasına neden olan füze saldırısından sonra zaman zaman Hizbullah ile bölgedeki El Kaide unsurları arasında çatışmalar yaşanmaktadır. Bu da sahadaki ilişkiler konusunda ciddi fikir vermektedir.

Son olarak, İran kendi kontrol ettiği bölgeden YPG'nin Afrin'e militan ve diğer malzemelerin takviyesine hala olanak sağlamaktadır. Bu da operasyonun uzamasına neden olmaktadır.

Şam Yönetimi/Suriye Hükümeti: Suriye Hükümeti kısa vadede en çok sürprize açık taraftır. Afrin'in bir siyasi anlaşmayla rejime teslim edilmesini sağlamaya çalışmaktadır. Daha önce Fırat Kalkanı Operasyonu'nda olduğu gibi Şam'ın Operasyonu sekteye uğratmak, dikkatleri başka yere çevirmek ve Türkiye'yi hata yapmaya zorlamak için bu dönemde TSK'ya dönük provokasyon ihtimali belirmiştir. Ancak, Rusya'nın engellemesiyle önemli bir provokasyon girişiminde bulunamamıştır.

Üçüncü Safha: (15 Şubat–18 Mart 2018) Operasyondaki Askeri Gelişmeler

Bu dönemin ilk iki haftasında kırsal alandaki ilerleme görece olarak yavaş olmasına rağmen Mart ayının başından itibaren hızla ilerleme safhasına geçilmiştir. Raco, Şeyh El Hadid ve Cin Deresi merkezlerinin kısmi bir dirençle karşılaşılarak beklentilerden çok daha kısa bir süre içinde ele geçirilmesi ve kırsal alanda PKK'nın zayıf direnci büyük bir ihtimalle örgütün direncinin tamamen çözülmesinden değil, daha sonra da anlaşılacağı gibi geri çekilme stratejisinden kaynaklanmaktadır.

Kırsal Alandaki Çatışma: Kırsal alandaki çatışmalar Mart'ın ilk haftasının sonuna gelindiğinde neredeyse sona ermiştir. 18 Mart'ta Afrin'in ele geçirilmesine kadar geçen süreç şu biçimde işlemiştir.

a. TSK ve ÖSO önce Bülbül ile Burseya Dağı arasındaki bağlantıyı birleştirmiştir. Bu hattın güvence altına alınmasından sonra Reyhanlı–Hassa sınırının öte yakasında kalan Afrin köy ve beldeleri üzerindeki baskı artırılmıştır. Güneyden Cin Deresi yakınındaki dağlık arazi kontrol altına alınmış; daha sonra büyük ağırlık Raco'ya verilmiştir. Cin Deresi'nde kritik hatlar tutulduktan sonra Raco ve Şeyh El Hadid'in çevresindeki dağlık ve tepelik arazilerde ilerleme sağlanmıştır. Böylece Raco, Şeyh El Hadid ve Cin Deresi'nin içine girmeden sınır hattı batı yakasında birleştirilmiş 25 Şubat günü Meydan Akbis'in kontrol altına alınmasıyla birlikte PKK'nın Türkiye ile sınır bağlantısı tamamen kesilmiştir.

b. Türkiye–Suriye sınırının güvence altına alınmasından sonra Raco'dan başlamak üzere iç bölgelere hareket edilmiş ve kritik yollar hedeflenerek PKK'nın bu bölgedeki beldelerin birbirleriyle veya kendilerine bağlı köylerle arasındaki yollar arasındaki bağ koparılmıştır. Beldeler kuşatma altına alınmış ve kolaylıkla düşürülmüştür. Bunun sonucunda 3 Mart'ta Raco, 5 Mart'ta Şeyh El Hadid, 8 Mart'ta ise Cin Deresi PKK'dan ele geçirilmiştir. 3 kasabada da büyük çaplı çatışma yaşanmamıştır. Raco'da görece olarak bir çatışma olsa da bu kasabada PKK'nın yaklaşık 50 kadar militanı olduğu görülmüştür. Batı cephesindeki bu ilerleme yaşanırken Bülbül'ün güneydoğusundan Afrin'in kuzeyine doğru harekete geçilmiş ve Meydanki Barajı dahil olmak üzere civar bölge kontrol altına alınmıştır. Bu süre zarfında en dikkat çekici olan unsur Raco Cephesi'nde düşülen tuzak sonucunda verilen şehitlerin dışında TSK'nın şehit ve yaralı sayısının az olmasıdır. Belli bölgelerde yoğun çatışmalar yaşanmasına rağmen TSK'nın dahi çatışma beklediği bazı bölgelerde yoğun çatışmalar yaşanmamıştır.

Ancak, örgütün Türkiye'yi yavaşlatabileceği ve stratejik tepelerin bulunduğu bölgelerde bazı örneklerde şiddetli çatışmalar olmuş, ama ateş desteği üstünlüğü ve hava kuvvetleri sayesinde TSK bu çatışmalarda çok zorlanmamıştır.

c. Çatışmalar sürerken hem TSK'nın hem de PKK'nın bölgeye sürekli takviye yaptığı görülmektedir. TSK'nın özellikle batı cephesine büyük miktarda takviye gönderdiği, bu takviyeler içinde sadece JÖH ve PÖH güçlerinin olmadığı bölgeye hala komando birlikleri takviye edildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca Fırat Kalkanı bölgesinin geri hattını koruyan ÖSO güçlerinin de bölgeye getirildiği görülmüştür. Böylece Türkiye'den giden güçlerin sayısının 13 bini aşmış olduğu 600 civarında korucunun tercüme ve iletişim sürecini kolaylaştırıldığı görülmektedir. Ayrıca, ÖSO sayısının da 10 bini geçtiği geri bölgede kalan ÖSOcuların bölgeye getirildiği anlaşılmaktadır.

Bölge Ülkeleri ve Uluslararası Güçlerin Suriye'deki Hamleleri

Suriye'de yer etkin olan tüm bölgesel ve uluslararası güçler Afrin Operasyonu'yla yakından ilgilenmektedir. Bu çerçevede kritik devletlerin konumları şöyle tanımlanabilir:

ABD: ABD, Afrin Operasyonu'nda Türkiye'nin başarısızlığı için faaliyet göstermeye devam etmektedir. Bu faaliyetleri şu şekilde sıralanabilir:

- Kendi denetimindeki YPGlilerin Afrin'e erişimini sağlamak
- Türkiye ile ikili ilişkilerde Afrin konusunda baskı yapmak
- Türkiye'yi Fırat'ın doğusundaki gelişmeler konusunda oyalamak; Menbiç konusunda vaatlerde bulunmak, böylece kafa karışıklığı yaratmak
- Afrin Operasyonu hakkında uluslararası ortamlarda Türkiye'yi eleştirmeye devam etmek
- Afrin Operasyonu'nun IŞİDle mücadeleyi sekteye uğrattığını ileri sürmek ve bu doğrultuda Türkiye'ye yönelik tepkiler artırmak

Bu maddelerden özellikle ilki ve sonuncusu önemli görünmektedir. ABD'nin eğittiği ve örgütlediği YPGlilerin onun bilgi ve onayı olmaksızın çatışma sahasını terketmesi olanak dahilinde değildir. Bu gidişlerin tamamının planlı olduğu söylenebilir. Gerek Fırat'ın doğusundaki üslerde yeni eğitim gören birimlerin gerekse Deir ez Zor'dan çekilen birliklerin ABD'nin bilgisinde olduğu anlaşılabılır. ABD'nin baştan itibaren Afrin Operasyonu'nun IŞİDle mücadeleyi sekteye uğratmamasına ilişkin söylemi geçen hafta "gerçeğe dönüşmüştür". Deir Ez Zor'daki SDG unsurlarının Afrin'e gitmek istemesi ABD tarafından IŞİDle mücadelenin sekteye uğraması olarak resmedilmektedir.

Ancak daha da önemlisi bir anda IŞİD'in hayaleti yeniden canlanmaya başlamıştır. 5-6 Mart tarihleri arasında ABD'nin Ankara Büyükelçiliği saldırı olasılığı nedeniyle kapatıldıktan sonra aynı günlerde önce El Bab'ta daha sonra Cerablus'ta bombalı araçla saldırılar düzenlenmiştir. Bir araç da saldırı öncesinde yakalanmıştır. Sanki, bilinçli olarak IŞİD'le mücadelenin bitmediği mesajı verilmek istenircesine IŞİD'in saldırıya başladığı bir döneme girilmiştir.

Rusya: Rusya, Türkiye'yi ZDH'de köşeye sıkıştırmamıştır. Aksine, BMGK'dan çıkan ateşkes kararından sonra ABD'nin ateşkes kararı Afrin'i de kapsamaktadır açıklamalarına Rusya yüksek sesle destek vermemiştir. Elbette, Rusya'nın da Operasyon konusunda şüpheleri bulunmaktadır. Ancak müdahalelerini açıktan ve yüksek sesle değil el altından ve pratik olarak gerçekleştirmektedir. Şu anda Rusya açısından ters giden bir durum görünmemektedir.

Bunun nedenleri şöyle sıralanabilir:

- a. Şubat ortası ile Mart'ın ilk haftası arasında İdlib'te HTŞ (Eski Nusra) ile Suriye Kurtuluş Cephesi (Ahrar eş Şam ve Nureddin Zengi'nin biraraya gelerek kurduğu ılımlı selefi Türkiye'ye yakın ittifak) çatışmaların da gösterdiği gibi İdlib'te süreç Rusya'nın istediği gibi ilerlemektedir. Bölgedeki güçlü silahlı gruplar birbirine saldırarak güç kaybetmektedir. Bunun sonucunda Ruys Suriye Ordusu ile birlikte İdlib'e dönme vakti geldiğinde daha zayıf bir düşmanla karşılaşacaktır.
- b. İkincisi, Türkiye, Afrin'deki operasyonu derinleştirdikçe başarı için Rusya'ya daha bağımlı hale gelmektedir. Bu da, Türkiye'nin Esad karşıtı söylemi sürmesine rağmen, pratikte Esad'a karşı bir hamle yapamamasına tersine, Doğu Guta ile uğraşırken diğer muhalif gruplardan kendisine yönelik bir tehdit yönelmemesine neden olmuştur.
- c. ABD ile Türkiye arasında artan gerginlik Rusya için avantaj hanesine yazılmalıdır. ABD'nin etki alanı sınırlanmakta, Suriye'deki gücünü ve dikkatini Türkiye'ye karşı yöneltmeye zorlamaktadır.

İran: İran, Zeytin Dalı Operasyonu'na karşı hamleler yapmaya devam etmiştir. 20 Şubat günü Afrin'e giren rejim yanlısı milisler asıl olarak İran'a yakın gruplardan oluşmaktadır. Aslında bu gelen grupların önemi sayısal olmaktan ziyade sembolik ve siyasidir. Gelen grupların büyük bir kısmı etkisiz hale getirilmiştir. Geri kalanların da önemli bir kısmı askeri açıdan büyük bir etki yaratacak potansiyelde değildir.

Şam Yönetimi/Suriye Hükümeti: Suriye Hükümeti kısa vadede hala en çok sürprize açık taraftır. Rejim, şu anda önceliğini Şam'ın banliyösü olan Doğu Guta'ya vermiştir. Deir Ez Zor'da YPG ve IŞİD'e karşı savaşan birliklerini çekmiştir. Bu bölgede bulunan Suriye Özel Kuvvetlerini, rejime yakın milis gruplarını, Sünni Araplardan oluşturduğu birlikleri ve diğer savaşma kapasitesi yüksek tüm gruplarını Doğu Guta'ya getirmiştir. Bu bölgenin muhaliflerin elinden alınması rejimin Humus'un kuzey kırsalındaki Rastan ile İsrail-Ürdün sınırına yakın bölgelerdeki küçük cepler dışarıda tutulduğunda hemen heryeri kontrol etmesi anlamına gelmiştir.

Sonuç

Operasyon, son derece karmaşık bir atmosferde cereyan ederken PKK/PYG terör örgütü TSK Afrin kapılarına dayandığında birden çekilmiştir. Bu çekilme Türkiye tarafından da beklenen bir olgu değildir. Hatta yerel kaynaklar daha sonra ilk giren grupların kimseyi göremeyince şaşırıldığını ancak TSK'nın bunun bir çekilme değil saklanma taktiği olduğunu düşündüğünü aktarmıştır. Bu nedenle, ilk gruplar Afrin'e 15 Mart günü girmiş olmasına rağmen şehrin tam olarak kontrol alındığı tarih olarak 18 Mart kabul edilmektedir. Bu noktada temel bir soru akla gelmektedir.

Aylarca bu tür bir çatışma için hazırlık yapan ve eleman sayısı açısından eksikliği olmayan PKK/YPG bu kararı neden vermiştir. Teröristlerin Afrin'i 15 Mart'tan birkaç gün önce siviller şehri terketmeye başladığında aralarına sızarak terkettikleri sonradan anlaşılmıştır. Örgüt, bu durumu TSK'nın bölgeye yerleşmesinin ardından bir gerilla hareketi örgütleyip Türkiye'yi bataklığa çekme arayışı olarak ileri sürmüş olsa da sonrasında yaşanan gelişmeler de PKK'nın bu söyleminin sonuçsuz kaldığını göstermektedir. Teröristler ile onların destekleyenlerin önemli bir kısmı Tel Rıfat' kaçmış ya da Suriye'nin kuzeydoğusundaki bölgeye göç etmişlerdir.

Bu çekilmenin nedenleri aşağıda belirtilen maddelerden birisi ya da birkaçının birleşimi olabilir:

- Türkiye'yi Afrin'de işgalci pozisyonuna çekip uzun vadede kademeli olarak zorluğa sürüklemek ve yerel destekçileri aracılığıyla bölgede isyan çıkarmaya çalışmak
- Rusya'nın desteğinden sonra Türkiye'den uzak durmaya çalışmak
- ABD'den gelen bir talimatla tüm gücünü ve dikkatini Fırat'ın doğusuna kaydırıp burada bir güvenli bölge inşa etmeye odaklanmak

Sonuç itibarıyla Afrin şehir merkezinde önemli bir çatışma olmaksızın, PKK/PYD'nin kritik bölgelere el yapımı patlayıcılar yerleştirmesiyle çekildiği bir sonuç ortaya çıkmıştır. Türkiye bundan sonra Afrin bölgesini ÖSO'nun desteğiyle kontrol altına almıştır. İlçe merkezinden başlayarak yeni bir düzen inşa etme yoluna gitmiştir. ÖSO'nun Afrin'e girmesi sırasında yapmış olduğu yağma ve ilçede PKK/PYD'ye yoğun destek veren yerel nüfusun bu desteklerinden dolayı hesap verecekleri algısı nedeniyle bölge nüfusunun yarısından çoğu Afrin'i terkemiştir. Yerine bir kısmı İdlib ve Suriye'nin güneyindeki çatışma bölgelerinden gelen kişiler yerleşmiştir. Bölgede PKK kendisine bağlı yerel unsurlar ile Tel Rifat bölgesinden yaptığı sızmalar yoluyla yeniden etkinlik sağlamaya, yerel halkı kışkırtmaya ve terör eylemleri gerçekleştirerek TSK ve ÖSO'ya zarar vermeye çalışmaktadır. Harekatın tamamlanması Suriye'nin kuzeyindeki güç dengesini büyük ölçüde değiştirmiş, bölgeyi Türkiye'nin kontrolüne sokmuş ve muhaliflerin Cerablus'tan İdlib'e kadar kesintisiz bir bölgeyi kontrol etmelerini sağlamıştır. Fakat elbette bu bölgeler farklı muhalif gruplar tarafından kontrol edildiği için bu kesintisiz bölge beklentisi ancak kağıt üzerinde kalmaktadır. Afrin'in kontrolü PKK'nın Amanoslar üzerinden saldırı gerçekleştirmesini büyük ölçüde engellemiş,

Afrin'de sıkışıp kalan bazı teröristlerin Türkiye'ye geçme çabaları farkedildiğinde bu gruplar da ortadan kaldırılmıştır. Bu bağlamda PKK/PYD'nin Suriye'nin doğusundan Akdeniz'e çıkışı tamamen engellemiştir. Bu nedenle ZDH, PYD'nin etkinlik sahasının sınırlandırılması ve Türkiye'ye yönelik tehdit alanının daraltılması açısından önemli bir başarı olarak görülmelidir. Buna karşılık, FKO'nun Halep üzerinde yarattığı etkinin bir benzerini ZDH İdlib üzerinde yaratmıştır. Nasıl, FKO ile Halep'teki ÖSO gruplarından bazıları şehri terketmek zorunda kaldıysa ve Türkiye Halep'te olup bitene Rusya'nın FKO'ya destek vermesi/karşı çıkmaması karşılığında ses çıkarmadıysa, Rusya'nın ZDH'de verdiği destek karşılığında Türkiye Suriye Ordusu'nun ve Rusya'nın İdlib'in yaklaşık 1/4'ünü kapsayan bir alanın operasyonla kontrol altına alınmasına ve daha sonra güneydeki muhalif ceplerin teker teker düşmesine ses çıkaramamıştır. Bu nedenle, ZDH, Türkiye'nin terörle mücadelesi açısından çok olumlu bir operasyon olmasına rağmen Suriye'de izlediği politika açısından tam tersi sonuçları ürettiği söylenebilir.

www.21yyte.org